

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๓๑ มีนาคม ๒๕๕๓

ผลของการใช้กลุ่มบำบัดตามแนวคิดของยาลอมต่อการเพิ่มคุณค่าในตนเองของวัยรุ่นชายที่เสี่ยงต่อการดื่มแอลกอฮอล์

กลดดา พลกะชา

๓๑ ธ.ค. ๒๕๕๕

301265

รับบริการ

๒๘ พ.ค. ๒๕๕๖

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

กรกฎาคม ๒๕๕๔

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ลลดา พลตะชา ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช ของ
มหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยเอกหญิง ดร. ชนัดดา แนนเกษร)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภรภัทร เฮงอุดมทรัพย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรรพณ แก้วบุญชู)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยเอกหญิง ดร. ชนัดดา แนนเกษร)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภรภัทร เฮงอุดมทรัพย์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรนภา หอมสินธุ์)

คณะพยาบาลศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช ของ
มหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัชนิกรณ์ ทรัพย์กรานนท์)

วันที่ 12 เดือน กรกฎาคม พ.ศ 2554

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำปีภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2553

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รอ. หญิง ชนัดดา แนนเกษร ประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภรภัทร เสงอุดมทรัพย์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และรองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ แก้วบุญชู ประธานสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา และชี้แนะ ข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนได้ให้กำลังใจผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ มา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาและความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของการใช้กลุ่มบำบัดตามแนวคิดของชาลอมและแบบประเมินต่าง ๆ รวมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัยครั้งนี้ โดยเฉพาะอาจารย์ปรางทิพร บุญเรือง ที่ได้สละเวลามาวิพากษ์การทำกลุ่มของผู้วิจัย ขณะทำกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น หลังจากนั้นผู้วิจัยก็นำข้อบกพร่องและข้อเสนอแนะมาปรับปรุง เพื่อทำให้กลุ่มบำบัดตามแนวคิดของชาลอม มีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการที่สอบปากเปล่าที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณอาจารย์ปัญญา ปะเสระกัง ผู้อำนวยการ โรงเรียนนครขอนแก่น และคณะอาจารย์ฝ่ายปกครองทุกท่าน ที่ได้เอื้อเฟื้อความสะดวกและให้คำแนะนำในการเก็บข้อมูล และขอขอบคุณน้อง ๆ ผู้ร่วมวิจัยทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยทุกขั้นตอน เป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา ที่กรุณาให้ทุนสนับสนุนการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จไม่ได้ ถ้าหากขาดความช่วยเหลือจาก นายแพทย์อิสระ เจียวิริยบุญญา ผู้อำนวยการศูนย์บำบัดรักษาขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น และเพื่อนร่วมงานที่ดีที่บริการผู้ป่วยในทุกท่านที่ช่วยเหลือในเรื่องแลกเปลี่ยนเวรเพื่อทำงานวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสมพงษ์ พลกะชา และคุณแม่วิลาวัลย์ พลกะชา ที่ได้ให้กำลังใจเสมอมา และขอขอบคุณคุณคุณอารีรัช จันทน์ภักดิ์ที่มาเป็นผู้ช่วยในการทำกลุ่มในครั้งนี้

คุณประโยชน์ที่เกิดจากการวิจัยครั้งนี้ ขอกราบเป็นพุทธบูชาและบูชาพระคุณพ่อ-แม่ คุณครูบาอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

กลดา พลกะชา

47925715: สาขาวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช; พย.ม (การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช)

คำสำคัญ: ความรู้สึกลึกซึ้งในตนเอง/วัยรุ่นชาย/การดื่มแอลกอฮอล์/กลุ่มบำบัดตามแนวคิดของยาลอม

กลลพผลกระทบ ผลของกลุ่มบำบัดตามแนวคิดของยาลอมต่อการเพิ่มคุณค่าในตนเองในวัยรุ่นชายที่เสี่ยงต่อการดื่มแอลกอฮอล์ (THE EFFECT OF YALOM'S GROUP THERAPY ON SELF-ESTEEM AMONG MALE ADOLESCENTS AT RISK TO ALCOHOL DRINKING) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ชนิดดา เนนเกษร, Ph.D., ภรภัทร เสงอุทุมพรพิย์, Ph.D 154 หน้า ปี พ.ศ. 2554

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของกลุ่มบำบัดตามแนวคิดของยาลอมต่อการเพิ่มคุณค่าในตนเองของวัยรุ่นชายที่เสี่ยงต่อการดื่มแอลกอฮอล์ กลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นชายที่เสี่ยงต่อการดื่มแอลกอฮอล์และเข้าเกณฑ์การวิจัย จำนวน 24 คน สุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลากเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 12 คน กลุ่มทดลองเข้าร่วมกลุ่มบำบัดตามแนวคิดของยาลอมจำนวน 9 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 90 นาที ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับกิจกรรมตามปกติที่โรงเรียนจัดให้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบวัดความรู้สึกลึกซึ้งในตนเองของ Coopersmith (1984) วัดระดัข้อมูลก่อนการทดลอง หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที และระยะติดตามผล 1 เดือนโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ และสถิติทดสอบค่าที

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. คะแนนเฉลี่ยความรู้สึกลึกซึ้งในตนเองของวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มทดลอง หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที ($\bar{X} = 100.50$, $SD = 13.26$) สูงกว่าก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 87.50$, $SD = 7.72$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. คะแนนเฉลี่ยความรู้สึกลึกซึ้งในตนเองของวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มทดลอง ระยะติดตามผล 1 เดือน ($\bar{X} = 100.50$, $SD = 13.92$) และหลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที ($\bar{X} = 100.50$, $SD = 13.26$) ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. คะแนนเฉลี่ยความรู้สึกลึกซึ้งในตนเองของวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มทดลอง ระยะติดตามผล 1 เดือน ($\bar{X} = 100.50$, $SD = 13.92$) สูงกว่ากลุ่มควบคุม ($\bar{X} = 77.75$, $SD = 10.34$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มบำบัดตามแนวคิดของยาลอมที่ใช้ในการทดลองนี้ ช่วยเพิ่มความรู้สึกลึกซึ้งในตนเองในวัยรุ่นชาย ดังนั้นบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดูแลวัยรุ่นกลุ่มนี้ควรประยุกต์ใช้กลุ่มบำบัดนี้เพื่อลดความเสี่ยงในการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น

47925715: MAJOR: MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING; M.N.S.
(MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING)

KEYWORDS: SELF -ESTEEM/ MALE ADOLESCENTS/ ALCOHOL DRINKING/ YALOM'S GROUP
THERAPY

LALADA PONKAJA. THE EFFECT OF YALOM'S GROUP THERAPY ON SELF-ESTEEM
AMONG MALE ADOLESCENTS AT RISK TO ALCOHOL DRINKING. ADVISORY COMMITTEE:
CHANUDDA NABKASORN, Ph.D., PORNPAT HENGUDOMSUB, Ph.D. 154 P. 2011.

The purpose of this quasi-experimental study was to examine the effect of Yalom's group therapy on self-esteem among male adolescents at risk to alcohol drinking. The sample included twenty- four adolescents who were at risk to alcohol drinking and met the inclusion criteria. The participants were assigned into either experimental (n= 12) or control (n=12) groups using simple random sampling technique. Male adolescents in the experimental group received Yalom's group therapy for 9 sessions, one session a week. Each session lasted about 90 minutes. Male adolescents in the control group received only routine activities at school. The Self- Esteem Inventory developed by Coopersmith (1984) was used for collecting the data. Descriptive statistics, repeated one -way analysis of variance, and t-test were employed to analyze data.

The results from this study can be summarized as follows

1. In the experimental group, the mean score of self-esteem after the experiment ($\bar{X} = 100.50$, $SD = 13.26$) was significantly higher than before the experiment ($\bar{X} = 87.50$, $SD = 7.72$) with statistical significance at .01
2. In the experimental group, the mean scores of self-esteem after the experiment ($\bar{X} = 100.50$, $SD = 13.26$) and at one month follow-up ($\bar{X} = 100.50$, $SD = 13.92$) were not different with statistical significance at .01
3. At one month follow-up, the mean score of self-esteem in the experimental group ($\bar{X} = 100.50$, $SD = 13.92$) was significantly higher than the mean score of the control group ($\bar{X} = 77.75$, $SD = 10.34$) with statistical significance at .05

The Yalom's group therapy applied in this study effectively enhanced self-esteem among male adolescents at risk to alcohol drinking. Hence, the personnel who involve in caring for adolescents are recommended to apply the group therapy in order to enhance adolescents' self-esteem which would help prevent them from drinking alcohol.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
วัยรุ่น	8
ความรู้สึกลึกซึ้งในตนเองของวัยรุ่น	11
พฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น	21
กลุ่มเป้าหมายตามแนวคิดของยาคอม	30
3 วิธีดำเนินการวิจัย	53
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	54
สถานที่เก็บข้อมูล	54
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	54
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	59
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง	60
การรวบรวมข้อมูล	60

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การดำเนินการทดลอง.....	61
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของวัยรุ่นชายที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	66
ตอนที่ 2 ข้อมูลและค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความรู้สึกลึกซึ้งในตนเองวัยรุ่นชายเสี่ยงต่อการดื่มแอลกอฮอล์ ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล 1 เดือน ในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม	68
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยความรู้สึกลึกซึ้งในตนเองของวัยรุ่นชายที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการดื่มแอลกอฮอล์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง.....	69
ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้สึกลึกซึ้งในตนเอง วัยรุ่นชายที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มทดลอง	71
ตอนที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูลคะแนนเฉลี่ยคุณค่าในตนเองของวัยรุ่นชายเสี่ยงต่อการดื่มแอลกอฮอล์ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยการทดสอบเป็นรายคู่ วิธี Bonferroni	72
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	74
สรุปผลการวิจัย	74
การอภิปรายผล	75
ข้อเสนอแนะ	79
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	92
ภาคผนวก ก	73
ภาคผนวก ข	95
ภาคผนวก ค	105
ภาคผนวก ง	134

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก จ	141
ภาคผนวก ฉ	151
ประวัติย่อของผู้วิจัย	154

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลทั่วไป	66
2 คะแนนเฉลี่ยความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของกลุ่มตัวอย่าง	68
3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเองวัยรุ่น ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการดื่มแอลกอฮอล์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการ ทดลอง	69
4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่า ในตนเอง วัยรุ่นชายที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มทดลอง	71
5 ผลการทดสอบวิธีการทดลองก่อนการทดลอง หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที และ ระยะติดตามผล 1 เดือนของกลุ่มทดลองต่อความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองวัยรุ่นที่มี พฤติกรรมเสี่ยงต่อการดื่มแอลกอฮอล์	72

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
2 รูปแบบการทดลอง	53
3 รูปแบบของการปฏิสัมพันธ์	70

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University